

DOKTORANTURA ƏYANI VƏ QIYABI TƏHSİL ÜÇÜN QƏBUL ÜZRƏ SUALLAR

Dünyagörüşü: strukturu və tarixi formaları.

Fəlsəfə, predmeti və funksiyaları.

Qədim Hindistan və Çin fəlsəfəsi məktəbləri.

Antik fəlsəfə.

Orta əsrlərdə Qərbdə fəlsəfi fikir.

Orta əsrlərdə İslam Şərqində fəlsəfə.

Sufizm, hürufizm.

Şərq peripatetizmi.

İntibah fəlsəfəsi.

Yeni dövr fəlsəfəsi. Empirizm və rasionalizm.

Klassik alman fəlsəfəsi.

Marksizm fəlsəfəsi.

XIX əsrin II yarısı – XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan maarifçilik fəlsəfəsi.

XX əsr Qərbi Avropa fəlsəfəsi.

Fəlsəfə tarixində varlıq probleminin qoyuluşu.

Varlıq problemi və onun əsas formaları.

Materiya: obyektiv reallıq və substansiyanın vəhdəti kimi.

Müasir elm materiyanın struktur səviyyələri haqqında.

Hərəkət, onun tipləri və formaları.

Məkan və zamanın fəlsəfi xarakteristikası.

Dialektika ən ümumi əlaqə və inkişaf haqqında təlimdir.

Qanun anlayışı. Qanunların təsnifatı.

Kəmiyyət dəyişmələrinin keyfiyyət dəyişmələrinə keçməsi qanunu.

Əksliklərin vəhdəti və mübarizəsi qanunu.

İnkarı inkar qanunu.

Varlığın quruluşunu ifadə edən kateqoriyalar.

Determinasiya əlaqələrini ifadə edən kateqoriyalar.

Müasir elmdə sistem yanaşma, sinergetizm prinsipi.

Şüurun mənşəyi və ictimai təbiəti.
Şüurun strukturu və mənlilik şüuru.
Şüuri və qeyri-şüuri. Freyd nəzəriyyəsi.
İdrak fəlsəfənin obyektı kimi.
Hissi idrak və onun əsas formaları.
Rasional idrak və onun əsas formaları.
Elmi idrakın formaları.
Elmi idrakın metodları.
Elmi idrakın empirik metodları.
Elmi idrakın nəzəri metodları.
Həqiqət nəzəriyyəsi. Praktika həqiqətin meyarı kimi.
Təbiətin fəlsəfi anlamı.
Təbiət-cəmiyyət münasibətlərinin əsas istiqamətləri.
Coğrafi mühit. "Coğrafi determinizm təlimi".
İnsanın mənşəyi. Antropososiogenez.
İnsanın mahiyyəti və mövcudluğu.
İnsanda bioloji və sosial tərəflər.
Fərd, fərdiyyət, şəxsiyyət.
Həyatın mənası, ölüm və ölməzlik.
Sosial fəlsəfənin predmeti və funksiyaları.
Cəmiyyətin iqtisadi sferası. İstehsal üsulu.
Mülkiyyət və onun cəmiyyətdə rolu.
Cəmiyyətin sosial sferası. Stratifikasiya təlimi.
Cəmiyyətin sosial-etnik strukturu.
Cəmiyyətin demoqrafik strukturu.
Ailə və onun cəmiyyətdə rolu.
Cəmiyyətin siyasi sferası.
Dövlətin mənşəyi və mahiyyəti haqqında nəzəriyyələr.
Dövlətin əsas əlamətləri. Dövlətin tarixi tipləri və formaları.
Hüquqi dövlət və demokratik cəmiyyət.

Cəmiyyətin mənəvi həyatı.
İctimai şüur və onun formaları.
İctimai şüur və onun strukturu.
İctimai psixologiya və ideologiyanın mahiyyəti.
Siyasi və hüquqi şüur.
Din ictimai şüur forması kimi.
Estetik və əxlaqi şüur.
Tarixi prosesə dair baxışların təkamülü.
Tarixi prosesə formasiya və sivilizasiya mövqeyindən yanaşma.
Mədəniyyət anlayışı. Mədəniyyətin funksiyaları.
Sivilizasiya anlayışı və sivilizasiyaların tarixi tipləri.
Müasir dövrün qlobal problemləri.
Azərbaycançılıq ideologiyası
Multikulturalizm
İnsan yaşayışının tarixi birlik formaları
Fəlsəfədə kateqoriya və qanun anlayışları
Təfəkkür və intellekt. Təfəkkürün tipləri.
Siyasi sistem: mahiyyəti, strukturu və əsas üsürləri
Fəlsəfi biliyin mahiyyəti
Sistem və sistemlilik prinsipi. Sistemlik və bütövlük
İctimai qanunların spesifikliyi
Fəlsəfənin predmeti
Ölçü anlayışı. Ölçü nisbətlərinin fəlsəfi izahı
Qloballaşma: mövcud yanaşmalar
Fəlsəfənin funksiyaları
İnkər və özünüinkər
İnduksiya və deduksiya
Fəlsəfədə və təbiətşünaslıqda şüur problemi
Əxlaqi və dini şüur
Proqnozlaşdırma və uzaqgörənlik. Futurologiya

«Mədəniyyət» və «sivilizasiya» anlayışları, onların qarşılıqlı əlaqəsi
Açıq cəmiyyət. Əsas konsepsiyalar
Ekoloji problemlər və davamlı inkişaf
Azərbaycanın modernləşmə kursunun əsas istiqamətləri
Sosiallaşma prosesi və sosial institutlar
Yeniləşmə və islahatlar. Təkamül və inqilab
Xaos fəlsəfəsi
İnsan həyatının mənası: baxışlar və konsepsiyalar
Metafizikanın fəlsəfədə yeri və rolu (M.Heidegger)
«Varlıq», «materiya» və «substansiya» anlayışlarının məzmunu
Məntiq və qeyri-səlis məntiq
İnsan tarixin subyekti kimi. Tarixdə şəxsiyyətin rolu
Kəmiyyət və keyfiyyət dəyişmələrinin mahiyyəti
Qeyri-formal məntiq: inkişaf xüsusiyyətləri və növləri
«İctimai şüur» və «fərdi şüur» anlayışları
Struktur əlaqələr. Struktur və funksiya
Fəlsəfədə insan problemi və antropoloji fəlsəfə
İctimai şüurun formaları. Sosial idrak
Mədəniyyət və identiklik, millilik və millət
Hegel və hegelçilik fəlsəfəsi
Siyasi mübarizə formaları. Qeyri-zorakı mübarizə üsulları
İ.Kant və Neokantçılıq fəlsəfəsi
Müasir dövrün qlobal problemləri
Fəlsəfədə özgələşmə problemi
Təkamül konsepsiyaları. Təkamüldə tərəqqi və tənəzzülün qarşılıqlı əlaqəsi
Həqiqət anlayışı və müasir fəlsəfi idrak
İnformasiya cəmiyyəti anlayışı
Təkcə-xüsusi-ümumi nisbətləri
Sinergetika müasir sistem yanaşmanın bir növü kimi
Hüquqi və siyasi şüur

Fəlsəfənin cəmiyyətin həyatında oynadığı rol
Həqiqət və yanlış. Bilik və etiqad
B.Spinoza və onun fəlsəfi görüşləri
Dünyagörüşü anlayışı. Mifoloji və dini dünyagörüşünün əsas xüsusiyyətləri
İdrak, onun pillələri və formaları
Mənəviyyat və etika (əsas yanaşmalar və qarşılıqlı əlaqə)
Əkslik və ziddiyyət. Müxtəliflik və vahidlik. Harmoniya
Cəmiyyətin demoqrafik problemləri
Hissə və tam, element və sistem
Dövlət, onun yaranması və mahiyyəti, hüquqi dövlət
Müasir idarəetmənin mahiyyəti
Cəmiyyət və vətəndaş cəmiyyəti
Zaman və məkan anlayışları
İdrak, bilik və elm
Dünya tarixinin vəhdəti və müxtəlifliyi
Fəlsəfədə hərəkət anlayışı
Determinizm. Səbəb və nəticə əlaqələri
Mülkiyyət və istehsal problemləri
Təsadüf və zərurət, imkan və gerçəklik kateqoriyaları. Ehtimal nəzəriyyəsi
Elmi idrakın metodları. Müasir elmi metodologiyanın əsas cəhətləri
Süni intellekt problemi
Məzmun və forma, mahiyyət və təzahür kateqoriyaları
Formal məntiq. Onun əsas prinsipləri
İctimai şüurun mərhələləri (səviyyələri). İctimai psixologiya, əxlaq və ideologiya

Qeyd:

2022-2023-CÜ TƏDRİS İLİ ÜÇÜN FƏLSƏFƏ DOKTORU PROQRAMI ÜZRƏ
DOKTORANTURAYA QƏBUL OLMAQ İSTƏYƏN İDDİAÇILAR ÜÇÜN
FƏLSƏFƏ FƏNNİNDƏN QƏBUL İMTAHANI BAKI DÖVLƏT
UNİVERSİTETİNİN PROQRAMI ƏSASINDA HAZIRLANMAQDADIR.